

Rutin för städning inom vård och omsorg

Vid städning ska smuts och damm avlägsnas och antalet mikroorganismer i miljön reduceras. En rätt utförd städning minskar antalet mikroorganismer och hämmar förutsättningarna för tillväxt. Detta kan indirekt leda till färre infektioner genom att förebygga smittspridning, vilket kräver utbildning i rätt städteknik och basala hygienrutiner för såväl städpersonal som vårdpersonal.

Vårdgivaren ansvarar för att **en lokal rutin** upprättas och finns tillgänglig. I rutinen ska framgå vilken kvalitet på städningen som ska upprätthållas. En städrutin upprättas där det framgår: var, hur ofta och när det ska städas, liksom vad som ska städas och av vem. Rutinen ska omfatta alla utrymmen.

Städmetoder och kemikalieval ska också tas med. All personal såväl städpersonal som omsorgspersonal ska känna till städrutinerna och den aktuella ansvarsfördelningen.

Lokalerna ska förberedas så att städning underlättas och att en god ordning upprätthålls t.ex. genom att fästa upp elkablar och plocka undan saker. Man kan även underlätta arbetet genom överenskommelse mellan städ- och omsorgspersonal om lämplig tidpunkt för städning.

Städning ska inte utföras under pågående verksamhet till exempel måltider, undersökningar och behandlingar.

Personal som utför städning, oavsett utförare, ska följa riktlinjer för basal hygien, arbetskläder och skyddsutrustning enligt SOSFS 2015:10 och AFS 2005:1 samt även följa riktlinjer/anvisningar för respektive vårdverksamhet.

Städmetoder

Val av städmetod beror bland annat på nedsmutsningsgrad. Både fuktiga och torra städmetoder är effektiva för att binda damm. De torra metoderna bör kombineras med fuktmoppning för att avlägsna fläckar och ingrodd smuts. Våta metoder med svabbgarn bör användas i begränsad utsträckning eftersom kvarvarande fukt kan ge upphov till oönskade effekter som till exempel halkrisk, mögel etc. Istället bör en fuktad mikrofiber-mopp användas.

Sprejfuktning ska inte förekomma. Dammuppvirvling ska undvikas varför sopning och användning av dammvippa är olämpligt i vårdmiljö där fler boende delar rum.

- Till all rengöring ska rena dukar, moppar m.m. användas. Endast ren utrustning får doppas i rengöringslösning då fuktig metod används (var noga med doseringen). Rengöring innebär att ytor noggrant torkas av/gnuggas.
- Städmaterial ska bytas mellan varje lokal eller del av lokal. Använd ny duk enligt städrutin för lokalen. Städning ska utföras från rent mot smutsigt, uppifrån och ned.
- Städmaterial kan fuktas i kärl med rent vatten med tillsats av rengöringsmedel.
- Rengör och desinfektera alltid städutrustningen när arbetet är avslutat med ytdesinfektionsmedel med rengörande verkan (tensider), kör hink i spolo om så finns.
- Golvmoppar/skurdukar ska tvättas i 90-95°C. Tvättmaskinen ska vara placerad i avsedd tvättstuga eller i vårdtagarens hygienutrymme.

Att tänka på när enhetens städrutin utformas för boendes lägenhet/rum är:

- Städa först köksenhet om den finns, andra möbler i rum/rummen och sedan sängenhet.
- Golv städas med början längst in i rummet
- Hela hygienutrymmet (toalett/dusch) tas sist. Börja från rent mot smutsigt, uppifrån och ned. Avsluta med golv.

Punktdesinfektion och punktstädning

Spill och orenheter tas om hand omedelbart genom punktdesinfektion eller punktstädning. En förutsättning att ytan ska bli desinfekterad måste synlig förorening först avlägsnas med lämplig metod. Smuts och organiskt material motverkar desinfektion.

Den som upptäcker en förorening ansvarar också för att den avlägsnas.

Punktdesinfektion

Innebär att spill av kroppsvätskor och avföring avlägsnas. Därefter utförs desinfektion med ett alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid. Bearbeta ytan noggrant tills den är synligt ren. Den mekaniska bearbetningen av ytan är mycket betydelsefull. Använd handskar. Vid stor förorening, använd absorberande material innan punktdesinfektion utförs.

Punktstädning

Innebär att spill, till exempel mat och kaffebläckor torkas upp med vatten och eventuellt rengöringsmedel.

Slutstädning vid utflyttning

Vårdgivaren ansvarar för att en städrutin upprättas och finns tillgänglig. Om ev. möbler och andra inventarier lämnas kvar i rum/lägenhet efter utflytt måste verksamhetschef göra en vårdhygienisk bedömning om risker för smittspridning till ny boende kan föreligga. Om risk finns måste möbler i sådana fall flyttas ut ur rummet innan ny boende flyttar in.

Medicinsk utrustning/apparatur

Vårdpersonalen ansvarar för rengöring och desinfektion av medicinskteknisk utrustning och apparatur. Tillverkarens instruktioner ska följas.

Svensk förening för vårdhygien (SFVH) har tagit fram det rådgivande dokumentet Städning av vårdlokaler för att vägleda all vård- och omsorgsverksamhet.

http://static.wm3.se/sites/16/media/5845_S105_A_Slutrapport_SIV_2012-1.pdf?1396536113